

Actualisatie van de Biologische Waarderingskaart en Natura 2000 Habitatkaart van het militair domein te Arendonk

Adviesnummer:	<u>INBO.A.4210</u>
Auteur(s):	Steven De Saeger
Contact:	Lieve Vriens (lieve.vriens@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	E-mail van 9 april 2021
Geadresseerden:	Agentschap voor Natuur en Bos Team gebiedsgericht beleid T.a.v. Daniël Josten Lange Kievitstraat 111-113 bus 63 2018 Antwerpen daniel.josten@vlaanderen.be
Cc:	Agentschap voor Natuur en Bos Joris Janssens (Joris.janssens@vlaanderen.be)

Dr. Maurice Hoffmann
Administrateur-generaal wnd.

Wijze van citeren: De Saeger S. (2021). Actualisatie van de Biologische Waarderingskaart en Natura 2000 Habitatkaart van het militair domein te Arendonk. Adviezen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek; nr. INBO.A.4210. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Aanleiding

De gemeente Arendonk en de Stichting Kempens Landschap vzw. willen een deel van het voormalig militair domein recreatief ontwikkelen in uitvoering van het gebiedsgericht project ARO¹. De stichting liet al een beperkte natuurstudie uitvoeren. Men stelt vast dat de Biologische Waarderingskaart (BWK) voor de projectzone niet meer actueel is. Voorafgaand aan het project wil men zicht hebben op de aanwezigheid van verboden te wijzigen vegetaties.

Vraag

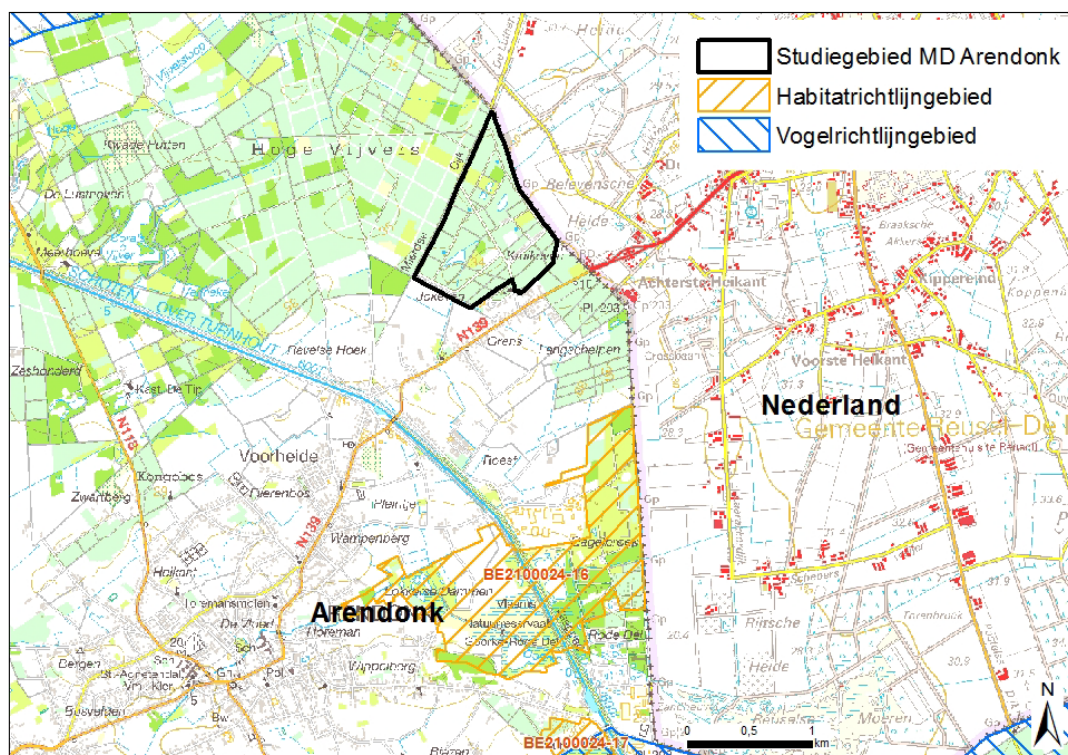
Kan een afschrift van de geactualiseerde Biologische Waarderingskaart en Natura 2000 Habitatkaart verkregen worden?

Toelichting

1. Situering

Het studiegebied ligt in de gemeente Arendonk.

Het gebied is niet in een Speciale Beschermingszone gelegen (figuur 1).

Figuur 1: Ligging van het studiegebied (Bron: topokaart AGIV, 2008)

¹ <https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/drem/dienst-gebiedsgericht-beleid/aro.html>

2. BWK- en habitatkartering

Het studiegebied is in juni 2021 gebiedsdekkend geherkarteerd. Deze karteringen gebeurden in het kader van de INBO-opdracht voor het doorlopend actualiseren van de Natura 2000 Habitatkaart en BWK. Tijdens het terreinbezoek zijn de BWK-codes toegekend en is het actuele Natura 2000-habitattype bepaald met behulp van de karterhandleiding² (De Saeger *et al.*, 2016a; De Saeger *et al.*, 2016b; Scheers *et al.*, 2016; Vandekerkhove *et al.*, 2016; De Saeger & Wouters, 2018; Oosterlynck & De Saeger (in voorbereiding)) en voor de ontbrekende biotopen volgens het handboek Vriens *et al.*, 2011).

3. Resultaten

De kaarten worden weergegeven in de figuren 2 en 3 en zijn als shapefile toegevoegd (zie bijlage 1). Voor de leesbaarheid zijn in de figuren enkel de biologische waarde en de aanwezigheid van Europees beschermde habitats weergegeven met een kleurenlegende. Alle data over de karteringseenheden en habitatcodes per kaartvlak zijn in het digitaal bestand terug te vinden. Het digitaal bestand is qua opbouw identiek aan deze van de recentste BWK & Habitatkaart (De Saeger *et al.*, 2020). De attribuutvelden van de kaartlaag vermelden zowel de karteringseenheden van de BWK als de eventueel voorkomende Natura 2000-habitattypen en regionaal belangrijke biotopen, elk met hun procentueel aandeel binnen de afgebakende percelen.

Tabel 1 geeft een overzicht van de aanwezige Natura 2000-habitattypen en regionaal belangrijke biotopen. Binnen het domein zijn er ook potenties voor verdere uitbreiding van deze biotopen.

In het grootste en meest natuurlijke ven zijn tijdens het terreinbezoek geen indicatieve soorten van een habitattype waargenomen. Dit ven is wel nog voedselarm (**ao**) en in de oeverzones komen drijftillen tot ontwikkeling. Het heeft hoge potenties voor omvorming/evolutie naar 3130_aom. De drogere bossen zijn momenteel grotendeels door naaldhout gedomineerd, maar hebben lokaal al een goed ontwikkelde kruidlaag (bochtige smele, pijpenstro, blauwe bosbes, struikhei, valse zandzegge) en/of struiklaag, en potenties voor omvorming naar 9190 (Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met *Quercus robur*) of rbbppm (structuurrijk, oud bestand van grove den).

De actualisaties zullen automatisch deel uitmaken van de volgende officiële versie van de BWK en Natura 2000-habitatkaart (voorzien eind 2023).

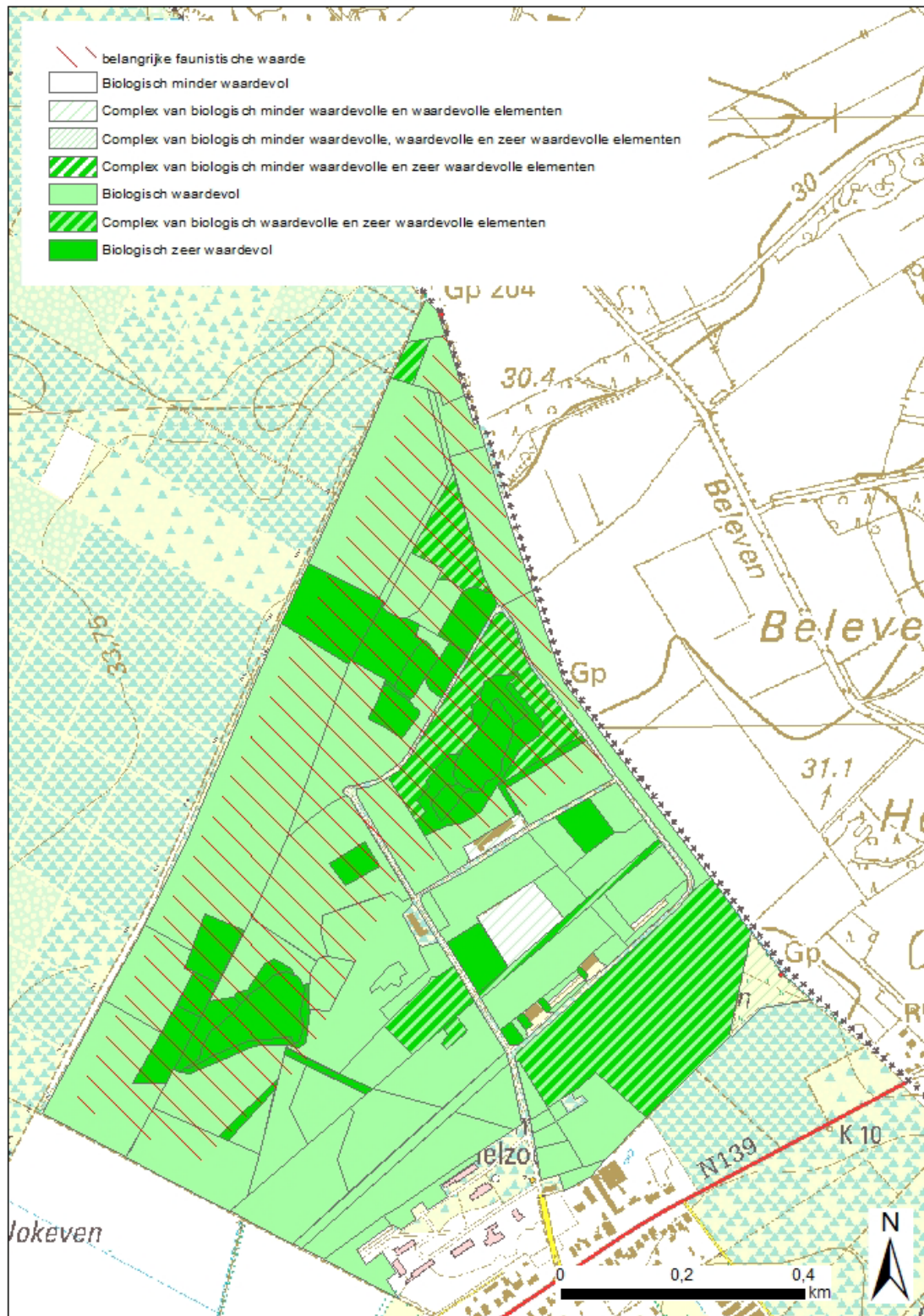
² De meest recente versies van de karterhandleiding staan op onze webpagina: <https://www.inbo.be/nl/handleiding-en-veldsleutels>

Tabel 1. Overzicht en oppervlakte van de aangetroffen habitattypen en regionaal belangrijke biotopen (rbb).

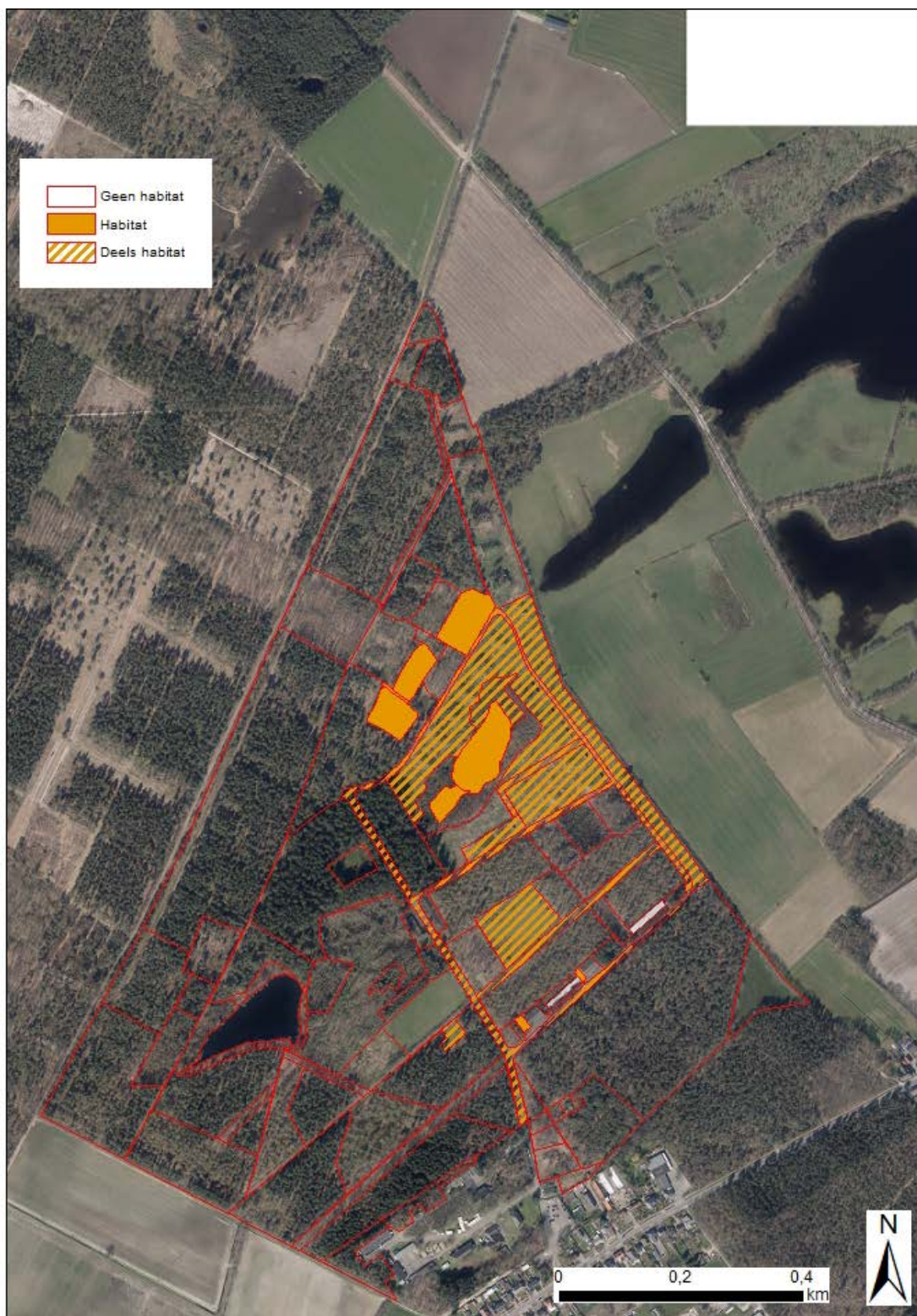
Habitatype/rbb	Code	Opp. (ha)
oligotrofe tot mesotrofe vijvers en vennen met pioniersgemeenschappen op de kale oever of in de ondiepe oeverzone (oeverkruidgemeenschappen; <i>Littorelletea</i>)	3130_aom	1,54
Noord-Atlantische vochtige heide met <i>Erica tetralix</i>	4010	0,03
droge Europese heide	4030	0,31
vochtige heischrale graslanden	6230_hmo	0,08
droge heischrale graslanden	6230_hn	0,99
mesotroof broekbos op minder voedselrijke standplaatsen (<i>Carici elongatae-Alnetum</i>)	91E0_vm	0,47
ruigt-elzenbos (<i>Filipendulo-Alnetum</i> , <i>Macrophorbio-Alnetum</i> , <i>Cirsio-Alnetum</i>)	91E0_vn	0,59
soortenrijke, niet habitatwaardige struisgrasvegetatie	rbbha	0,25
vochtig wilgenstruweel op venige en zure grond	rbbso	0,02

Conclusie

In juni 2021 gebeurde er een actualisatie van de BWK en Natura 2000 Habitatkaart van het gevraagde studiegebied. De resultaten worden weergegeven in figuur 2, figuur 3 en als shapefile (zie bijlage 1). Deze actualisatie geeft het recentste grondgebruik en de aanwezige vegetaties weer binnen het studiegebied en vervangt hier bijgevolg de BWK en Natura 2000-habitatkaart uitgave 2020 (De Saeger *et al.* 2020).

Figuur 2: De geactualiseerde Biologische Waarderingskaart van het gebied (Bron INBO: 2021; belangrijke faunistische waarde: De Knijf et al., 2010; topokaart AGIV, 2009)

Figuur 3: Situering van de percelen met Natura 2000-habitattypen volgens de geactualiseerde Natura 2000 Habitatkaart van het gebied (Bron INBO: 2021; luchtfoto AGIV, 2020).

Referenties

- AGIV (2008). Topografische kaart, 1:100 000, Vlaanderen, digitale versie.
- AGIV (2009). Topografische kaart, 1:50 000, Vlaanderen, digitale versie.
- AGIV (2020). Orthofoto's, middenschallig, kleur, Vlaanderen opname 2020, digitale versie.
- Decler K. (Ed.) (2007). Europees beschermde natuur in Vlaanderen en het Belgisch deel van de Noordzee: habitattypen: dier- en plantensoorten. Mededelingen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, 2007.01. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek: Brussel. ISBN 978-90-403-0267-1. 584 pp.
- De Knijf G., Guelinckx R., T'jollyn F. & Paelinckx D. (2010). Biologische Waarderingskaart, versie 2. Indicatieve situering van de faunistisch belangrijke gebieden (Rapport en digitaal bestand). Rapporten van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek 2010 (INBO.R.2010.31). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.
- De Saeger S., Oosterlynck P., Guelinckx R. & Paelinckx D. (2016a). BWK en Habitatkartering, een praktische handleiding. Deel 1: methodologie: karterregels, karteringseenheden en hoofdsleutel. Versie1, maart 2016. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2016 (11613609). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.
- De Saeger S., De Blust G., Oosterlynck P. & Paelinckx D. (2016b). BWK en Habitatkartering, een praktische handleiding. Deel 2: de heidesleutel. Versie1, maart 2016. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2016 (11613662). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.
- De Saeger S., Guelinckx R., Oosterlynck P., De Bruyn A., Debusschere K., Dhaluin P., Erens R., Hendrickx P., Hendrix R., Hennebel D., Jacobs I., Kumpen M., Opdebeeck J., Spanhove T., Tamsyn W., Van Oost F., Van Dam G., Van Hove M., Wils C. & Paelinckx D. (red.) (2020). Biologische Waarderingskaart en Natura 2000 Habitatkaart, uitgave 2020. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2020 (35). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.
- De Saeger S. & Wouters J. (2018). BWK en Habitatkartering, een praktische handleiding. Deel 5: de graslandsleutel. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2018 (4). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. DOI: doi.org/10.21436/inbor.13847497
- Oosterlynck P. & De Saeger S. (In voorbereiding). BWK en Habitatkartering, een praktische handleiding. Deel 6: de moerassleutel. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek.
- Scheers K., Packet J., Denys L., Smeekens V., De Saeger S. (2016). BWK en Habitatkartering, een praktische handleiding. Deel 3: handleiding voor het typeren van de stilstaande wateren in Vlaanderen. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2016 (INBO.R.2016.11613720). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.
- Vandekerckhove K., De Saeger S., Thomaes A., De Keersmaeker L., Oosterlynck P., Van Oost F. & Jacobs I. (2016). BWK en Habitatkartering, een praktische handleiding. Deel 4: de bossleutel. Versie1, maart 2016. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2016 (11613777). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.
- Vriens L., Bosch H., De Knijf G., De Saeger S., Guelinckx R., Oosterlynck P., Van Hove M. & Paelinckx D. (2011). De Biologische Waarderingskaart. Biotopen en hun verspreiding in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Mededeling van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. INBO.M.2011.1. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Bijlage 1: Digitale kaartlaag

Digitaal bestand (shapefile in ArcMap-formaat) met de gewijzigde kaartvlakken naar aanleiding van de in het kader van dit advies gevraagde actualisaties: INBO.A.4210_bijlage1 (gecomprimeerde map).

Voor opbouw en beschrijving van de attribuutvelden van het digitaal bestand wordt verwezen naar De Saeger *et al.* (2020).

Voor meer informatie over de karteringseenheden van de BWK en de Natura 2000 habitattypen wordt verwezen naar Vriens *et al.* (2011), Decler (2007) en <http://www.ecopedia.be/>.